

Välisviimistluspass

Tallinn 2018

Sisukord

1.	Vaated	3
2.	Ajalooline ülevaade	5
3.	Juhised projekteerimiseks ja remontimiseks	6
	Seinad	6
	Avatäited	6
	Varikatused	7
	Katus	7
4.	Uue värvilahenduse analüüs.....	8
	Sondaažidepõhine algne värvilahendus	8
	Soovituslik värviskeem I.....	9
	Soovituslik värviskeem II.....	9
	Soovitusi värvimisel.....	9
5.	Kasutatud arhiiviallikad ja kirjandus	10
6.	Lisad	
	Sondaažikaardid	
	Väljavõte 1933. aasta projektist	
	Väljavõte 1935. aasta projektist	
	Väljavõte 1938. aasta projektist	
	Väljavõte 1964. aasta inventeerimisjoonistest	

1. Vaated

Vaade
põhjast

Vaade
lõunast

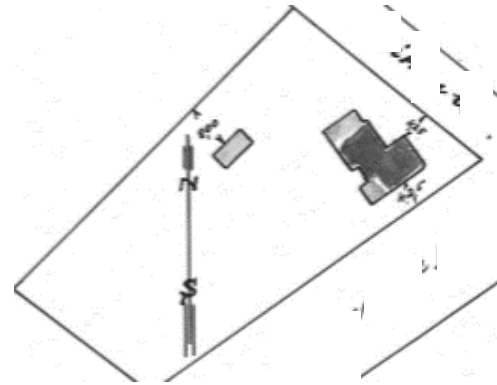
Vaade idast

Vaade edelast

2. Ajalooline ülevaade

... kauplus-elamul on olnud neli suuremat ehitusetappi. Esimeses etapis, 1933. aastal planeeriti ühekorruseline hoonemaht. Teises etapis, 1935. aastal kahekorruseline hoonemaht ja kolmandas etapis, 1938. aastal loodepoolne trepikoda ning edelapoolne veranda. 1933. aasta ja 1935. aasta projektid on signeeritud erinevate ehitusinseneride poolt. 1930. aastate lõpuks oli sõrestikkonstruktsioonis puithoone kaetud horisontaalse puitlaudisega.

1964. aasta inventeerimisjoonistel on näha, et elamul on kolm erineva kujundusega välisust (ja neljas verandale viiv välisus, mida joonistel näha ei ole).

'vaade kirdest tänavalt. Hoone välisused on erineva kujundusega. 1964. aasta inventeerimisjoonised.

Neljas ehitusetapp pärineb pärast 1973. aastat, kui ühekorruseline hoonemaht kaeti TEP-plaadiga ja krohviti. Sellest ajast pärinevad ka teised väiksemad ümberehitused nagu nurgaukse kinniehitamine ja tõenäoliselt ka hoonesisesed uste muudatused.

Hilisemal ajal on asendatud kirdefassadi välisused, kinni ehitatud veranda uks, asendatud katusekattematerjali ja kõik algsed puitaknad ning eemaldatud enamik akna piirdeliiste ja -karniise.

Seega võib öelda, et algsetest välisviimistluse detailidest on säilinud vaid laudis, räästakast, nurga- ja veelaud ning näidised akna ja uste profileeritud piirdeliistudest ning akna profileeritud karniisidest.

3. Juhised projekteerimiseks ja remontimiseks:

Välisviimistluspass ei ole ehitusprojekt, selle alusel ei või teha ehitustöid, mis vajavad ehitusluba. Enne ehitusluba vajavate tööde jaoks projekti koostamist soovitan konsulteerida Tallinna Linnaplaneerimise Ameti Miljöölade peaspetsialistiga.

Seinad

Paekivisokkel krohvida ja värvida, fassaadi lisasoojustamisel soojusta ka sokkel.

Eenduv sokkel katta veelauaga. Sokli veelaud peab olema valmistatud kvaliteetsest tihedast puidust, sobivate mõõtemetega, ulatuma üle sokli vähemalt 4 cm ning paigaldatud õige kaldega. Tihedast puidust, korrektselt krunditud ja värvitud soklilaud (3x) ei vaja kaitseks plekki. Soovi korral võib soklilauale paigaldada seinast eemale kaldega ja veeninaga vormistatud kaitsepleki. Kaitseplekk kinnitada stardilaua alla ja värvida.

Hoone seinad on sõrestikkonstruksioonis, vahetäidisega. Seinte lisasoojustamisel eemaldada täidis, asendada tänapäevase puitmajale sobiliku soojustusmaterjaliga. Fassaadi lisasoojustamisel pakseneb seinakonstruksioon: tuleb säilita sokli ja räästa loomulik eenduvus, katusekatte vahetamisel räästast vastavalt pikendada.

Ühekordsel hoonemahul eemaldada TEP-plaat, soojustada ja viimistleda horisontaallaudisega sarnaselt kahekordse hoone mahule.

Laudise asendamise korral peab uus laudis olema algse laudisega samas mõõdus ja sama profiiliga (sh veeninaga), hööveldatud (mitte peensaetud). Laudis võib olla eelvärvitud, ent lõplik värvimine tuleb teha fassaadil. Kinnituskruvide kohad kittida ja värvida.

Ajaloolise hoone seinapinna rihtimisest võiks pigem loobuda.

Laudise asendamise korral loobuda fassaadile puidust vahevööde või teiste lisadetailide projekteerimisest.

Avatäited

Uued avatäited projekteerida puidust.

Akende kujundusel lähtuda 1938. aasta projektist. Lisa prosspulki mitte kavandada.

Ajaloolise järjepidevuse huvides võiksid aknad avaneda väljapoole, akna raami alaosas võiks olla eenduv veenina.

Akende ja uste piirdeliistud ja karniisid taastada endises profiilis. Akende ülemiste karniiside peale asetada kaitseplekk (üldjuhul karniisiga sama tooni).

Algseid uksi ei ole säilinud. Esifassaadi ukсед teha puidust ja ühtse kujundusega. Uute uste kujunduses soovitan lähtuda 1938. aasta projektist.

Varikatused

Kirdepoolne klaasplokk-sein eemaldada, olemasolev varikatus toestada piilariga või asendada konsoolse varikatusega, nagu näha 1938. aasta projektil.

Varikatuste kujundus ühtlustada.

Katus

Katusekatte vahetuse korral paigaldada katusekattematerjaliks valtsitud plekk või selle kaasaegne alternatiiv (profiil Classic).

Projekteerida vihmavee äravoolusüsteem. Sadevee ohutuks eemalejuhtimiseks peab vihmavee torude kaugus seinapinnast olema ca 12 cm. Vihmaveetorude valtsikohad tuleb pöörata väljapoole, et toru lekkimise/lõhkemise korral seinapind ei kahjustuks. Vihmaveetorud peavad ulatuma maapinnast ca 10-20 cm kõrgusele. Torudest väljuv vihmavesi suunata hoone konstruktsioonidest eemale kas spetsiaalsete betoonrennidega või pinnase kaldega. Vihmavee maasse imbumine peab toimuma vähemalt 1 m kaugusel sokli seinast.

Valtsitud plekk-katus värvida paari aasta möödudes kui plekki kaitsvad tootmisjäägid on maha uhutud ja värv nakkub ühtlaselt. Valtsplekk-katuse, vihmaveetorude, -rennide ja katteplekkide värvimine pikendab oluliselt katuse eluiga. Värvimiseks sobib nt linaõlivärv, mis on hea nakkuvusega ja kergesti uuendatav. Enne värvimist tuleks plekk puhastada survepesuga, seejärel kruntida linaõlil baseeruva tinamennikuga, krundi ja värvi pealekandmiseks on parim töövahend pintsel. Kaasaegse lahendusena sobib ka Tikkurilla Panssari katusevärv koos selleks ette nähtud puhastus ja kruntimisainetega.

4. Uue värvilahenduse analüüs

Ajaloolisele hoonele uue värvilahenduse väljatöötamisel võiks lähtuda kas sondaazidepõhisest värvilahendusest või ajastule iseloomulikest toonidest, mis hoone arhitektuuri enam toetavad. Kui ajaloolistel hoonetel on algseid mahte, tarindeid ja detaile aja jooksul asendatud, on põhjendatud algsest värvilahendusest väikesed kõrvalekalded, kui need aitavad kaasa harmoonilisele tervikule.

Sondaazidepõhine algne värvilahendus:

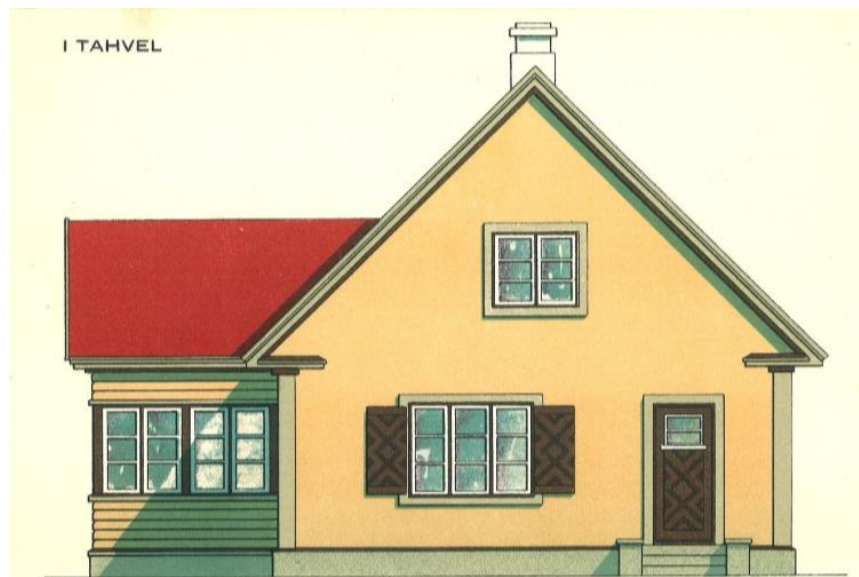
Toonid määratud Tikkurila Facade 760 värvilehvi järgi

	Laudis: kollane ooker Q152 (9)
	Nurgalaud, veelaud, akna ülemine karniis: punakas pruun D107 (134)
	Ukse piirdeliist: tumehall Q839 (85)

Akna piirdeliist, akna alumine karniis: värvikiht irdunud

Räästakasti, mis näis algne, ei õnnestunud sondeerida.

sondeerimisel paljastunud kõige esimesed värvikihid on 1930. aastate talutraditsioonile iseloomulikud toonid, mida populariseeriti ulatuslikult 1936. aasta väljaandes „Hoonete välisvärvimine: üldjuhendid, värvimistöde põhimõtteid ja rakendusviise ühes 8 värvilise tahvliga.“ Ainuke erand on ukse piirdeliist, mis tavaliselt on ühel fassaadil olevate akende piirdeliistudega sama tooni.

I Tahvel 1936. aasta väljaandest, milles on kasutatud kollast ookrit, pruuni umbriat ja veneetsia punast.

Kuna sondeerimine näitas, et ukse piirdeliist on erandlikult olnud akende piirdeliistudest erinevat tooni, ning omanike eelistus oleks pruunikas välisuks, mille piirdeliist oleks uksest erinevat tooni, siis pakun välja kaks alternatiivset uut värvilahendust.

Soovituslik värviskeem I:

Värvilehvik Tikkurila Vanhan Ajan Värit

	Laudis: 300x
	Nurgalauad, veelauad, akende karniisid ja piirdeliistud, ukse piirdeliistud: 322x
	Välisüksed, räästakast, katus: 350x
	Sokkel: tume keskhall, nt Q846 (86) Tikkurila Facade 760

Akende raamid valged. Akende lengid võivad olla 350x või valged.

Vihmaveesüsteem roostevaba terase tooni (nt RAL 9007, Grey aluminium).

Soovituslik värviskeem II:

Värvilehvik Tikkurila Vanhan Ajan Värit

	Laudis: 316x
	Nurgalauad, veelauad, akna karniisid ja piirdeliistud, ukse piirdeliistud, katus: 350x
	Välisüks: 315x või 350x
	Sokkel: tume keskhall, nt Q846 (86) Tikkurila Facade 760

Akende raamid ja lengid valged.

Kui vihmavee allajooksutorud asetsevad nurgalaudade peal, mis on katusega sama tooni, siis vali vihmaveesüsteemile nurgalaudadega sama toon (antud juhul RAL 3011, Brown red). Kui allajooksutorud asetsevad osaliselt horisontaallaudise peal, võib vihmaveesüsteem olla roostevaba terase tooni (nt RAL 9007, Grey aluminium).

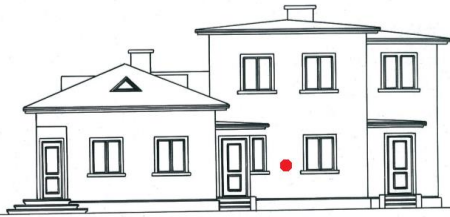
Soovitusi värvimisel

Puitpinnad värvi linaõlivärviga, kasuta pintslit. Värvitav pind peab olema puhas ja kuiv. Värvimiseks vali kuiv, pilvine ilm, väldi värvimist enne vihma. Üks värvikiht kuivab keskmiselt 4 päeva. Värvida õhukeste kihtidena. Eelvärvimata laud krundi ja kata enne seina kandmist vähemalt 1 värvikihi, soovitatavalt 2 värvikihi, pärast seina kandmist värvi laudis veel korra üle. Eelvärvitud lauale võib piisada 2 õhukesest kihist. Kui värvikordade vahe on mitu nädalat, tuleb siledat õlivärvi pinda karestada enne värvimist.

Enne lõpliku värvimist teha proovivärvimine ca 1m² suurusel alal ning vajadusel värvitoone korrigeerida.

5. Kasutatud arhiiviallikad ja kirjandus

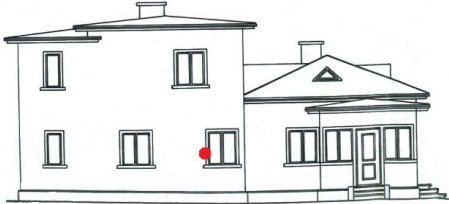
1. Ehituse kavand. 1933. a. Tallinna Linnaplaneerimise Ameti arhiiv
2. Ehituse kavand. 1935. a. Tallinna Linnaplaneerimise Ameti arhiiv
3. Ehituse kavand. 1938. a. Tallinna Linnaplaneerimise Ameti arhiiv
4.) asuva majavallduse plaan. 1964. a. Tallinna Linnaplaneerimise Ameti arhiiv
5. Toimik 21.03.1973-31.12.2003 Tallinna Linnaarhiiv TLA.R-413.5.498
6. Hoonete värisvärvimine: üldjuhendid, värvimistöde põhimõtteid ja rakendusviise ühes 8 värvilise tahvliga. Kodukaunistamise hoogtöö peakomitee väljaanne. Tallinn, 1936. a

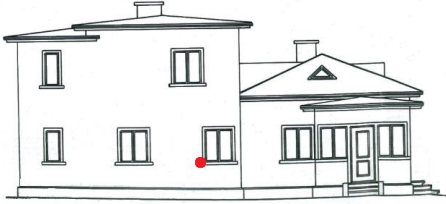
UURINGU TEOSTAJA			KUUPÄEV 24. november 2018	KAART NR 1. LAUDIS
OBJEKT , Tallinn			EHITUSAEG 1933-38	SONDAAŽI PAIKNEMINE VAATEL KIRDEST
SONDAAŽI ASUKOHA KIRJELDUS Laudis				
JRK NR	VIIMISTLUSKIHID		FOTOD / JOONISED / MÄRKUSED	
	(pealmine kiht üleval; sulgudes värvilehviku kaardi nr)	(värvi- näidis)		
2.	Kollane ooker Q152 (10)			
1.	Puit			
			Toonid antud Tikkurila Facade 760 värvilehviku alusel	

[illegible]

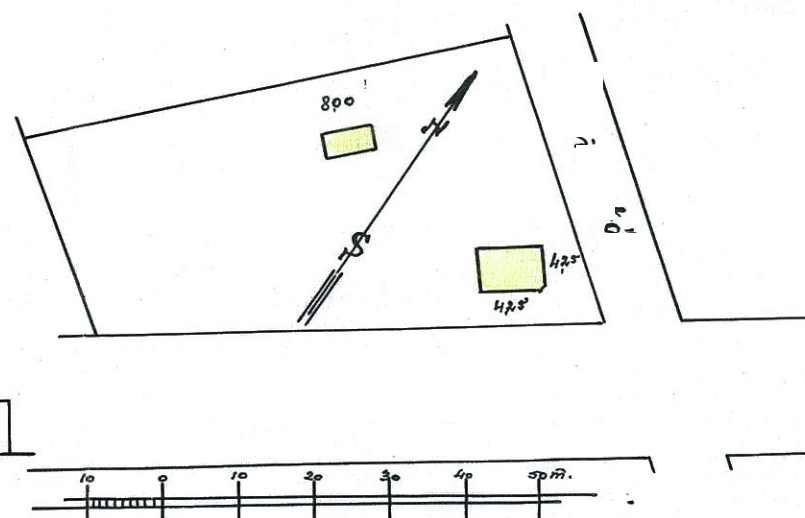
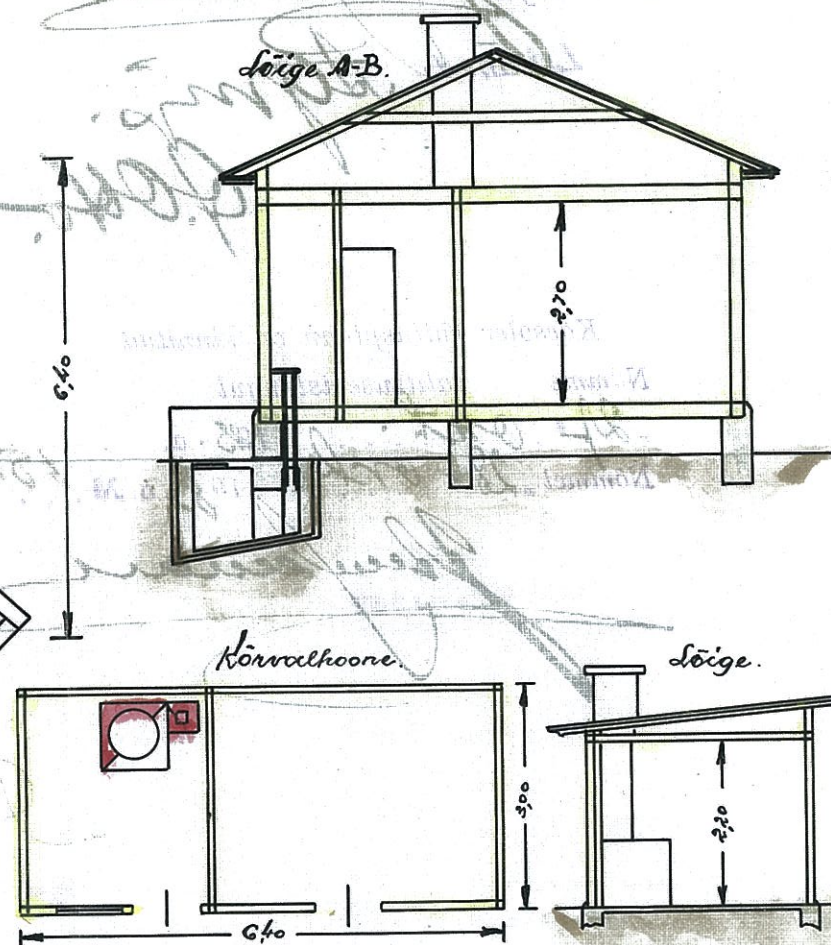
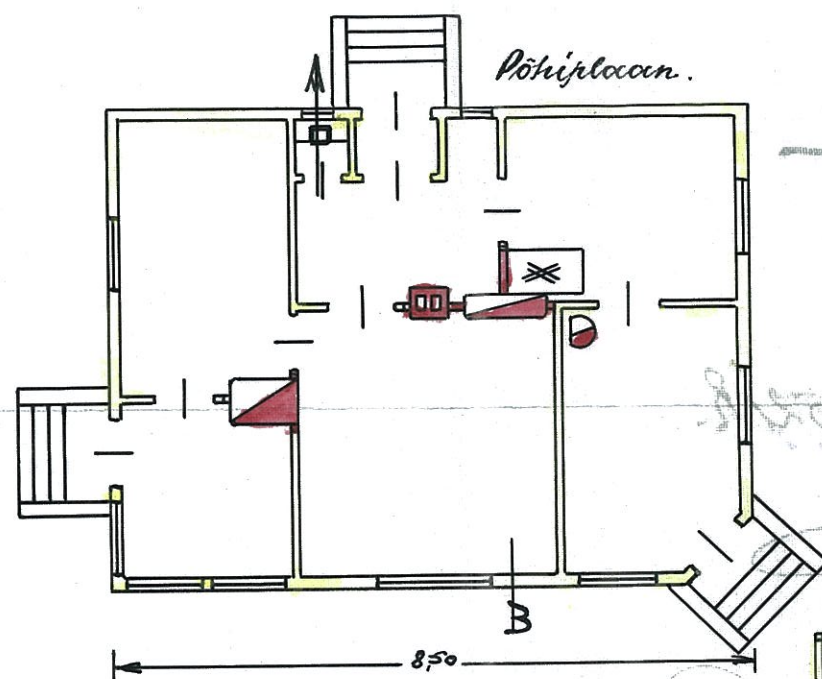
UURINGU TEOSTAJA		KUUPÄEV 24. november 2018	KAART NR 3. VEELAUD
OBJEKT Tallinn		EHITUSAEG 1933-38	SONDAAŽI PAIKNEMINE VAATEL KIRDEST
SONDAAŽI ASUKOHA KIRJELDUS Sokli veelaud ja seinapinna alumina laud			
JRK NR	VIIMISTLUSKIHID	FOTOD / JOONISED / MÄRKUSED	
	(pealmine kiht üleval; sulgudes värvilehvi kaardi nr)	(värvinäidis)	
3.	Roheline U243 (128)		
2.	Punakas pruun D107 (134)		
1.	Puit		
Värvinäidis ja foto on illustratiivne, kõige lähedasem toon on värvilehvikul.			
Toonid antud Tikkurila Facade 760 värvilehvi alusel			

UURINGU TEOSTAJA			KUUPÄEV 24. november 2018			KAART NR 4. AKNA ÜLEMINE KARNIIS		
OBJEKT Tallinn			EHITUSAEG 1933-38			SONDAAŽI PAIKNEMINE VAATEL KIRDEST 		
SONDAAŽI ASUKOHA KIRJELDUS Akna ülemine karniis								
JRK	NR	VIIMISTLUSKIHID			FOTOD / JOONISED / MÄRKUSED			
		(pealmine kiht üleval; sulgudes värvilehviku kaardi nr)			(värvinäidis)			
2.		Punakas pruun D107 (134)						
1.		Puit						
					Värvinäidis ja foto on illustratiivne, kõige lähedasem toon on värvilehvikul.			
					Toonid antud Tikkurila Facade 760 värvilehviku alusel			

UURINGU TEOSTAJA			KAART NR
KUUPÄEV 24. november 2018			5. AKNA PIIRDELIIST
OBJEKT Tallinn			SONDAAŽI PAIKNEMINE VAATEL EDELAST
EHITUSAEG 1933-38			
SONDAAŽI ASUKOHA KIRJELDUS Akna piideliist			
JRK NR	VIIMISTLUSKIHID	FOTOD / JOONISED / MÄRKUSED	
	(pealmine kiht üleval; sulgudes värvilehviku kaardi nr)	(värvi- näidis)	
2.	Oranžikas kollane U123 (98)		
	Vahepealne värvikiht tõenäoliselt irdunud või eemaldatud		
1.	Puit		
			Toonid antud Tikkurila Facade 760 värvilehviku alusel

UURINGU TEOSTAJA			KUUPÄEV 24. november 2018	KAART NR 6. AKNA ALUMINE KARNIIS
OBJEKT Tallinn			EHITUSAEG 1933-38	SONDAAŽI PAIKNEMINE VAATEL EDELAST
SONDAAŽI ASUKOHA KIRJELDUS Akna alumine karniis				
JRK NR	VIIMISTLUSKIHID		FOTOD / JOONISED / MÄRKUSED	
	(peamine kiht üleval; sulgudes värvilehviku kaardi nr)	(värvi- näidis)		
2.	Oranžikas kollane U123 (98)			
	Vahepealne värvikiht tõenäoliselt irdunud või eemaldatud			
1.	Puit			
			Toonid antud Tikkurila Facade 760 värvilehviku alusel	

[illegible]

Nõmme linnavalitsuse
tehnilise komisjoni otsus
26. oktoobril 1933. a.

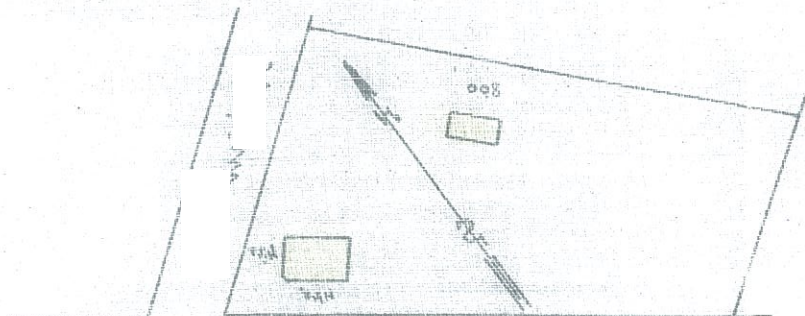
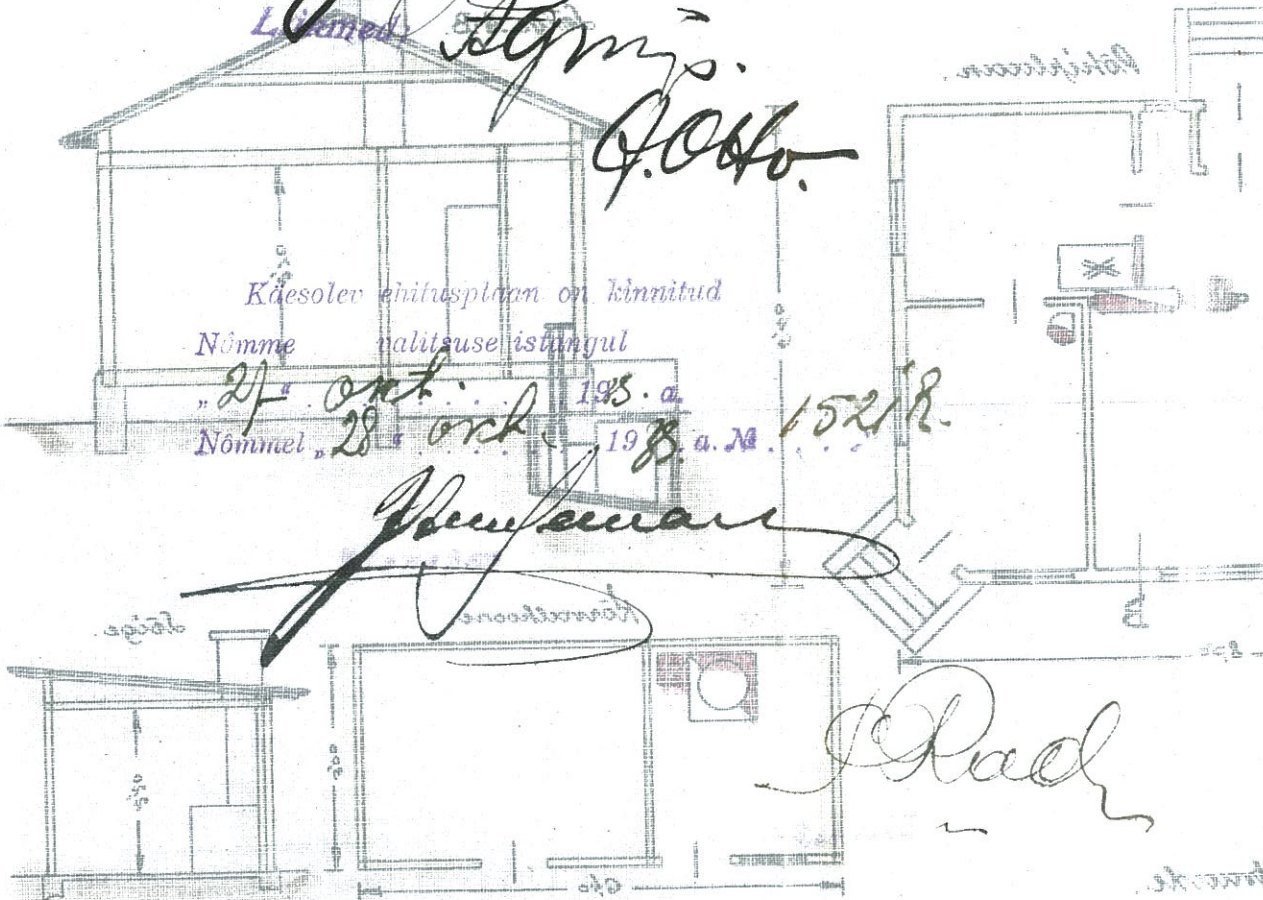
Vastuvõetav

Juhataja: *Puusepp*
Lõpetas: *Alm*
G. O. K.

Käesolev ehitusplaan on kinnitud
Nõmme linnavalitsuse istungil

27. okt. 1933. a.
Nõmmel 28. oktoobril 1933. a. M. 152/8.

Puusepp

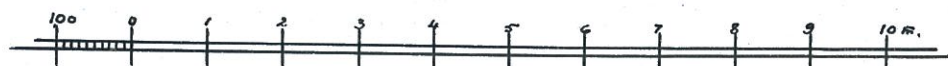
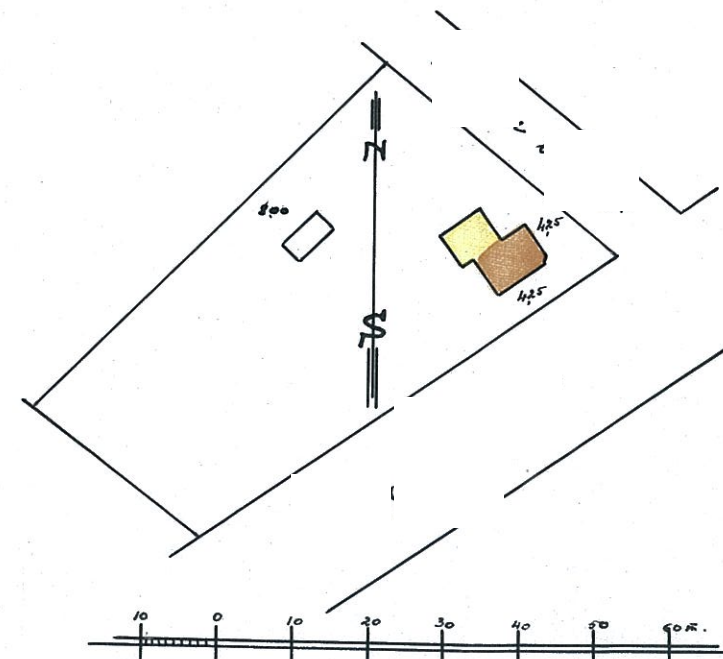
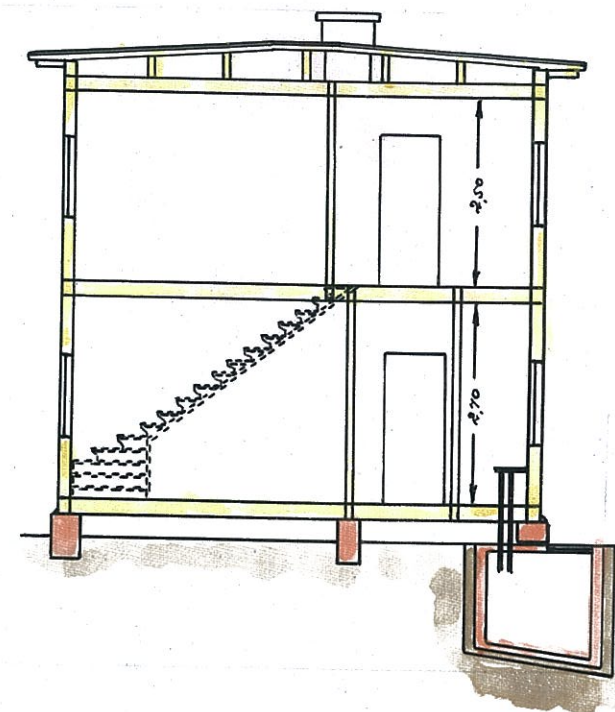
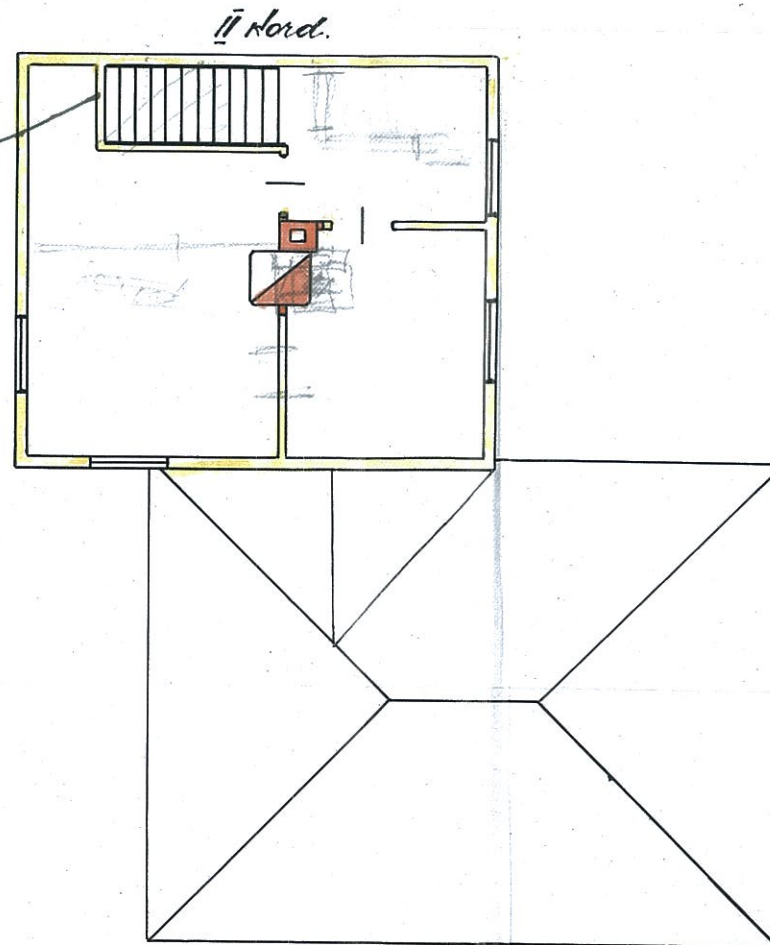
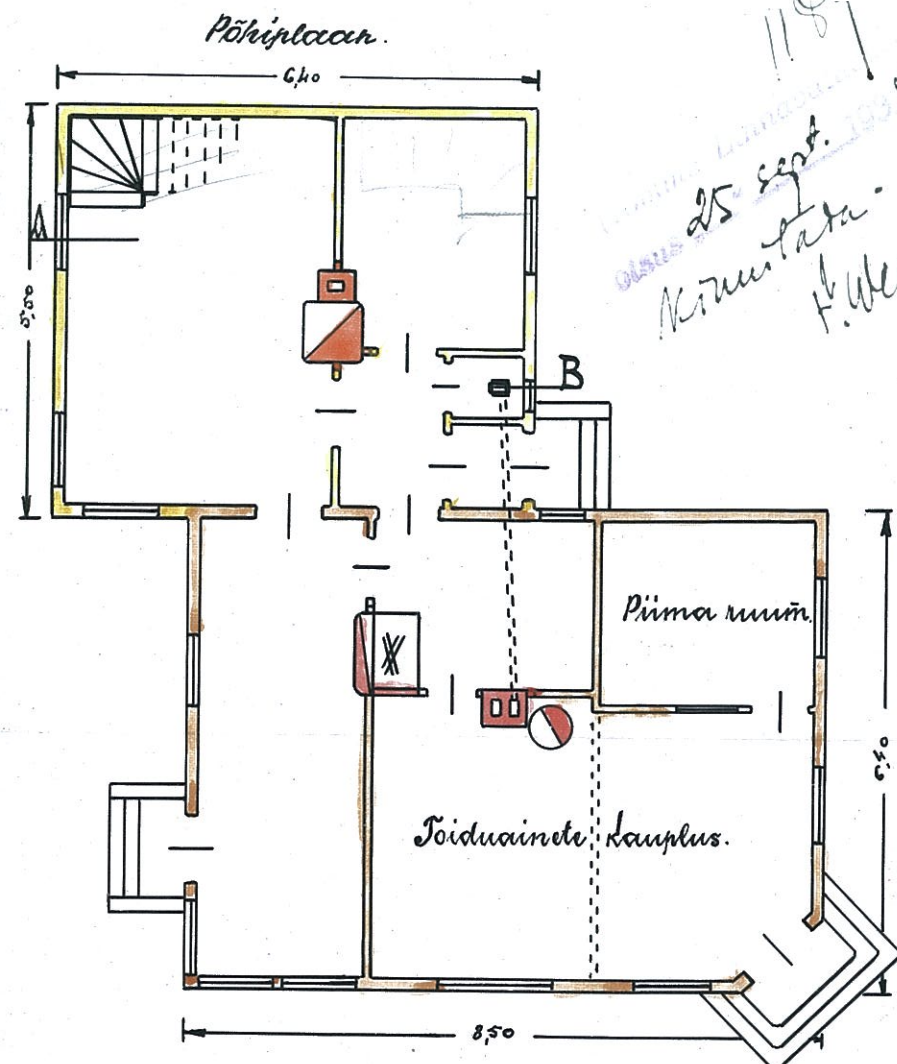

Elituse kavand

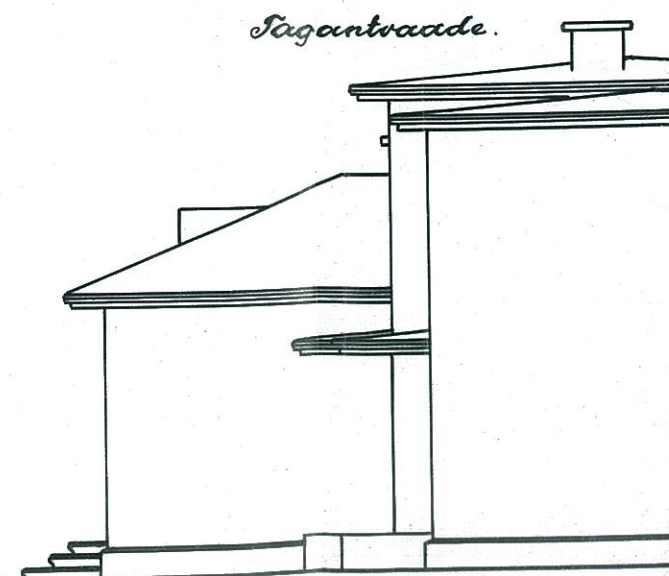
L. Freibach

Marini juurdeehituse koht.

Lõige A-B.

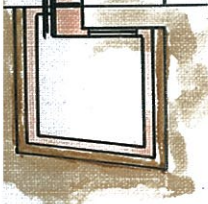

L. Freibach

Otsaraade.

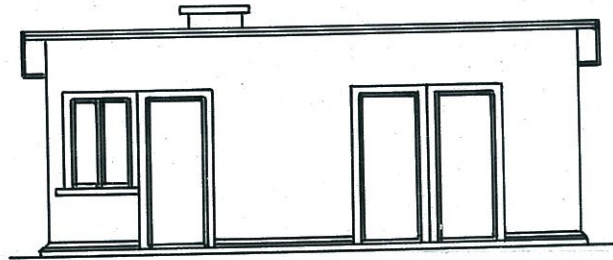
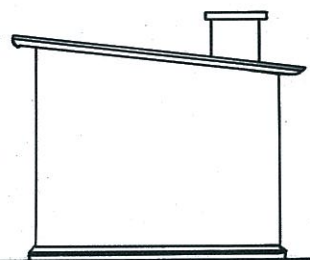
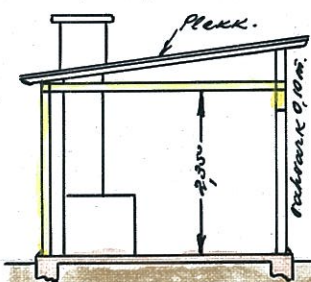
Plank.

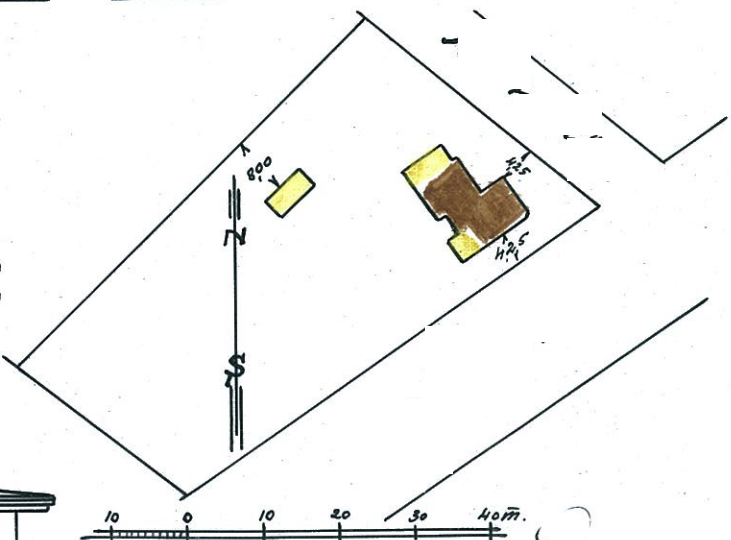
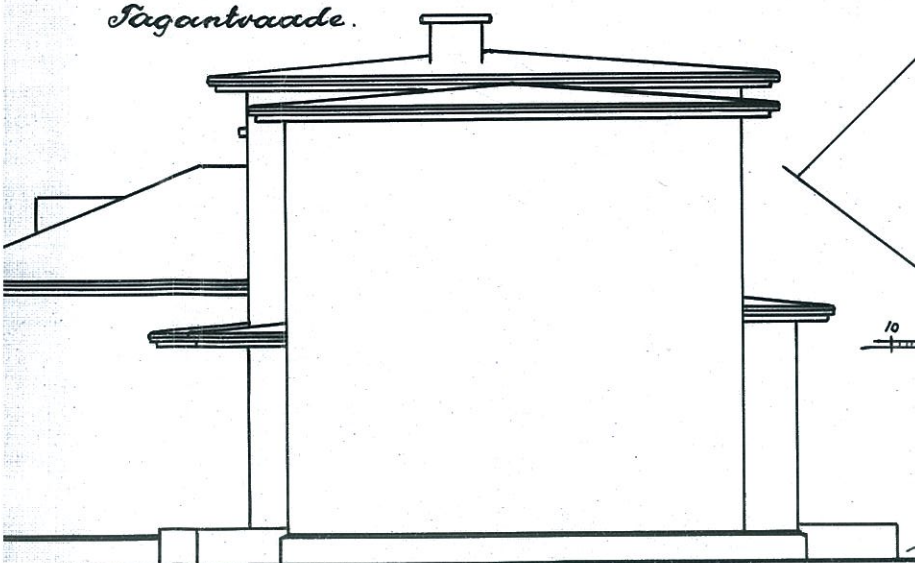
Lõige.

Otsaraade.

Estvaade

Taganvaade.

ius. F. Parteau

TALLINNAS KEER- VABADUSE PST.
 RAUDNIAHONDEL, 21. juunil 1940 asuva majavallduse

Majavallduse koosseis: kolmekorruseline puidust elamu ja
 segamaterjalist kõrvalhoone.

Majavallduse valdaja: Meidorff, Helene.

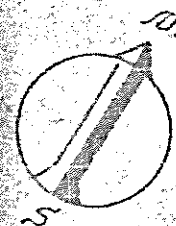
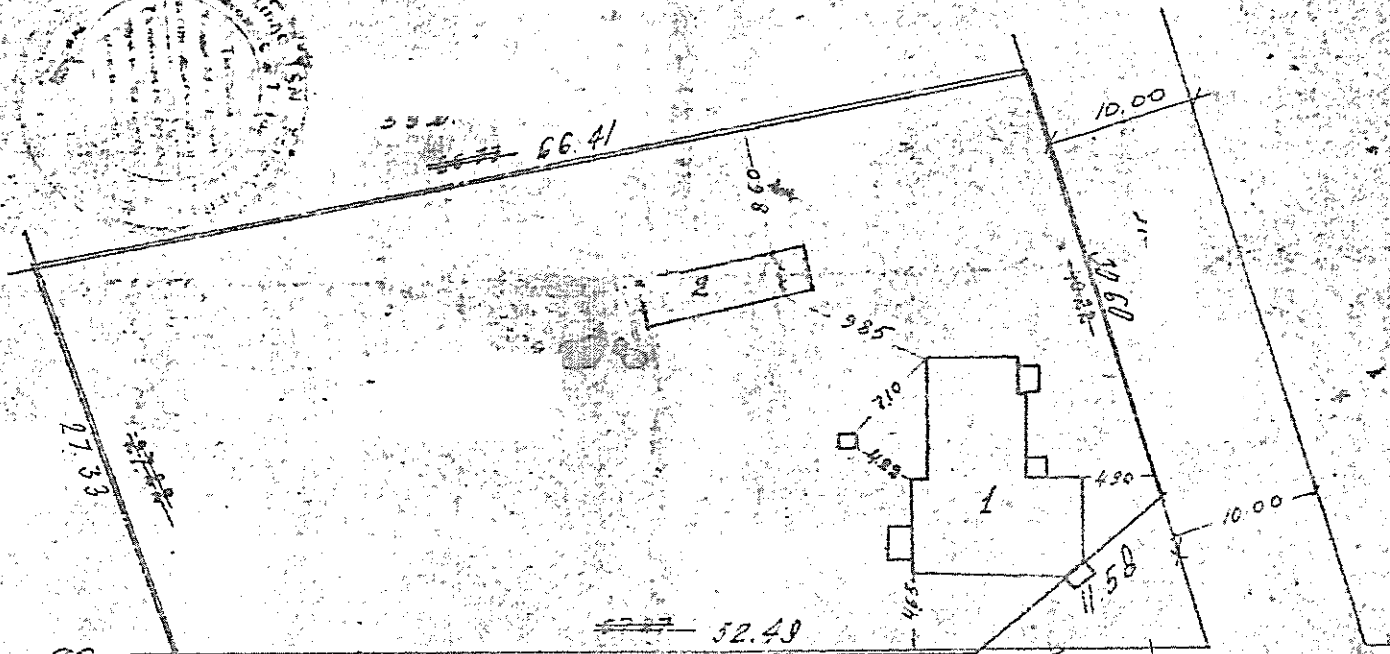
Majavallduse valdaja aitikin ja kuupäev:

H. Meidorff.

Mõõt 1:100

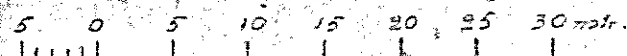
Asendiplaan.

Asendiplaan
 16. 12. 64
 25. 12. 64
 Alkari K. VARE

Kruunipindala 2147 m²
 Tõrsehitatud % : 8

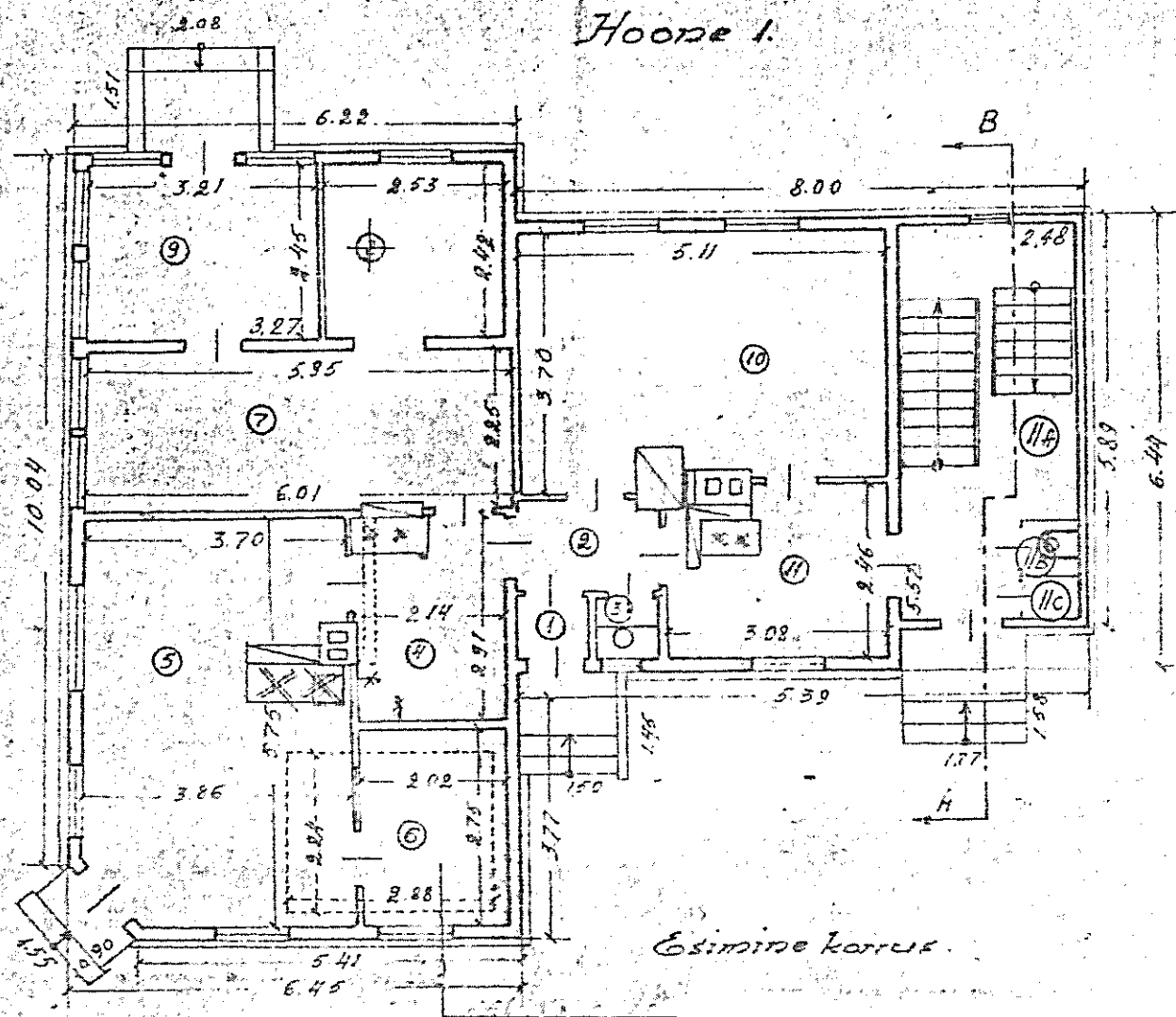
Mõõt 1:500

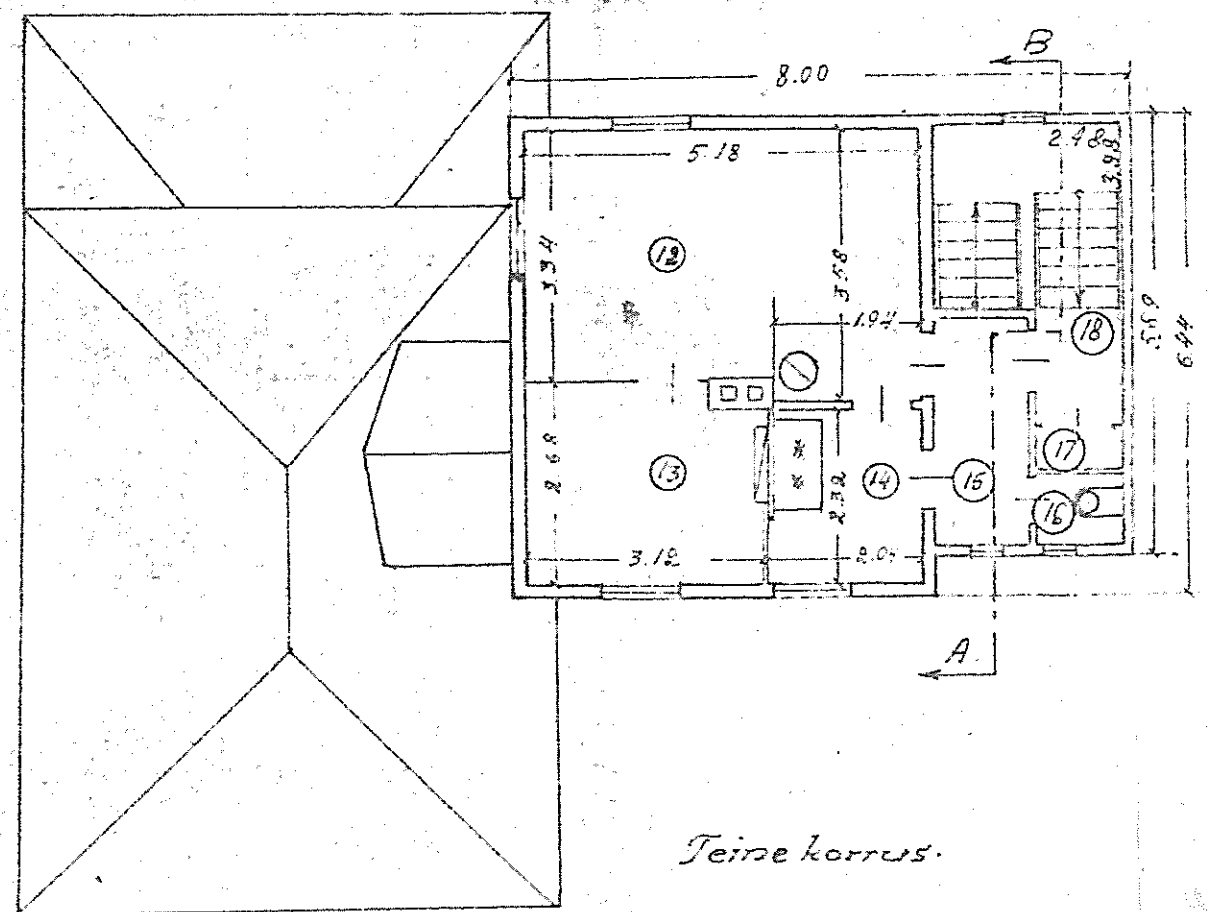
Hoone ja ehitiste eksplikatsioon.

Jr.	Hoone või ehitise nimetus	Hooneala- tud pind m ²	Hoone maht m ³	Tõrsehita- tud pind m ²	Märkmed
1	Elamu	121.20	565.80	130.70	
2	Ärviisik	38.00	85.40	38.00	
3	Koost			1.00	
	Kokku	159.20	651.20	168.70	

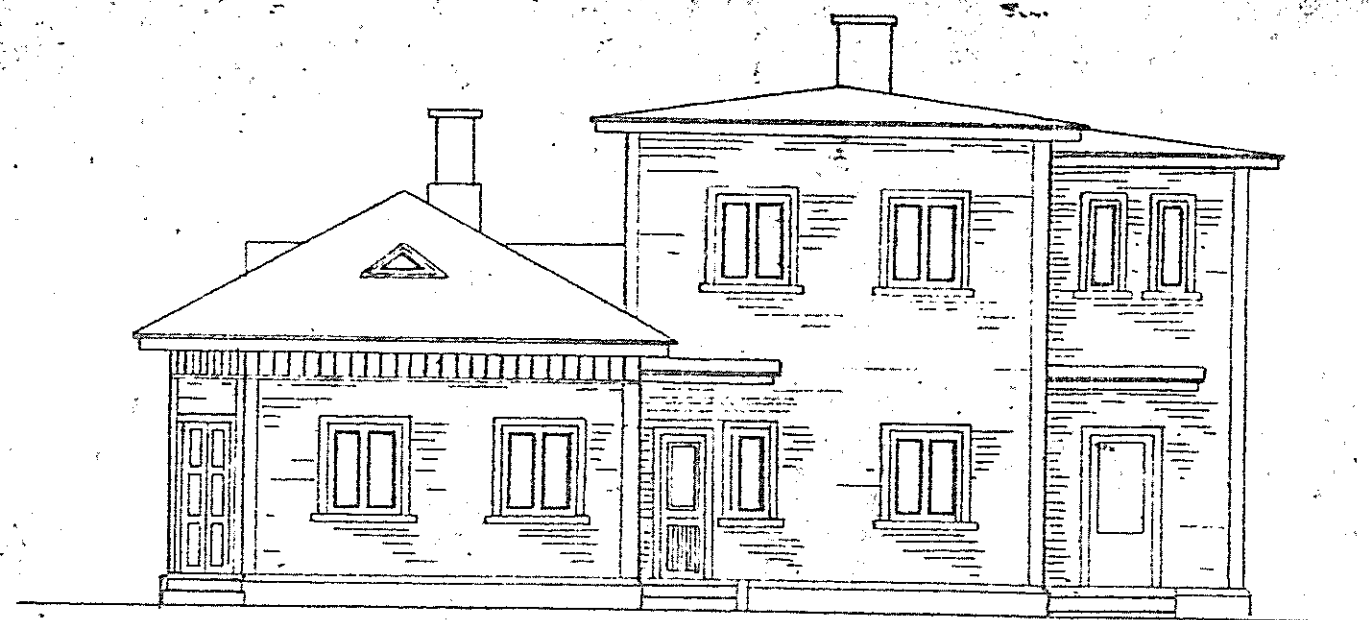
Hoone 1.

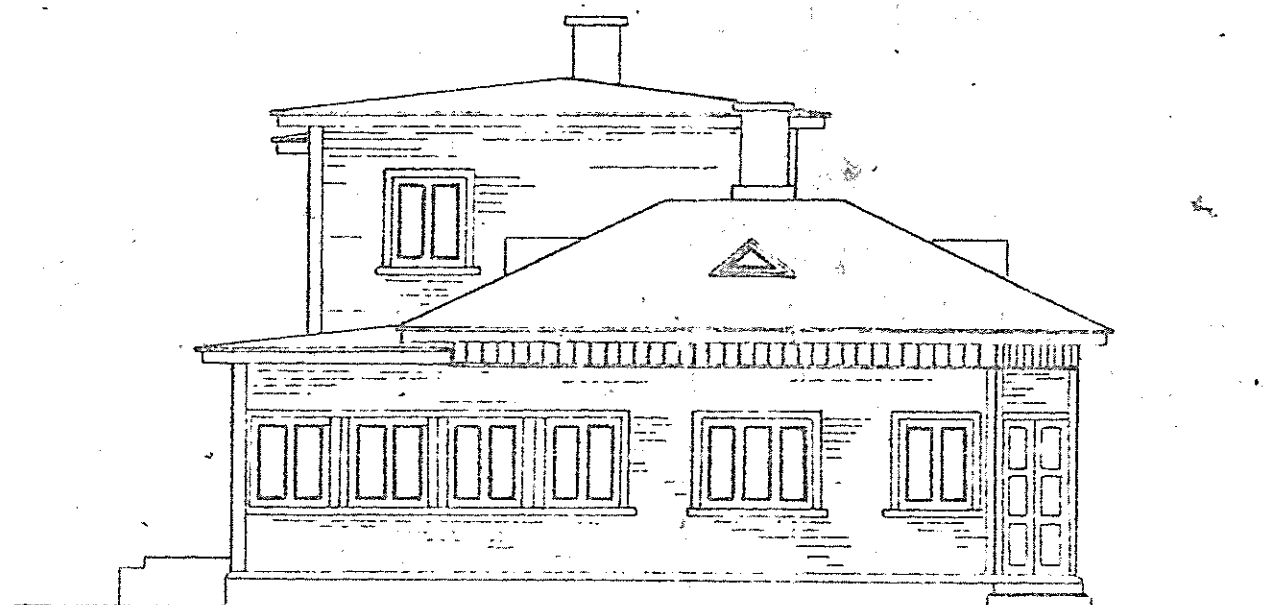
Esimene korrus.

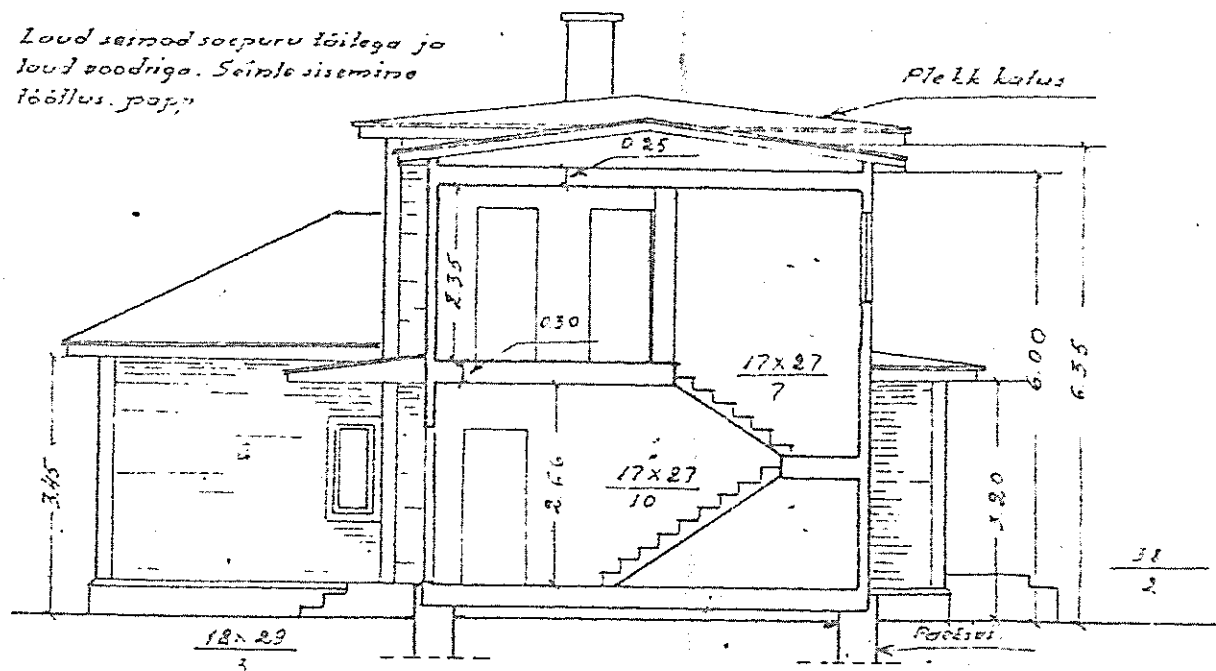
Teine korrus.

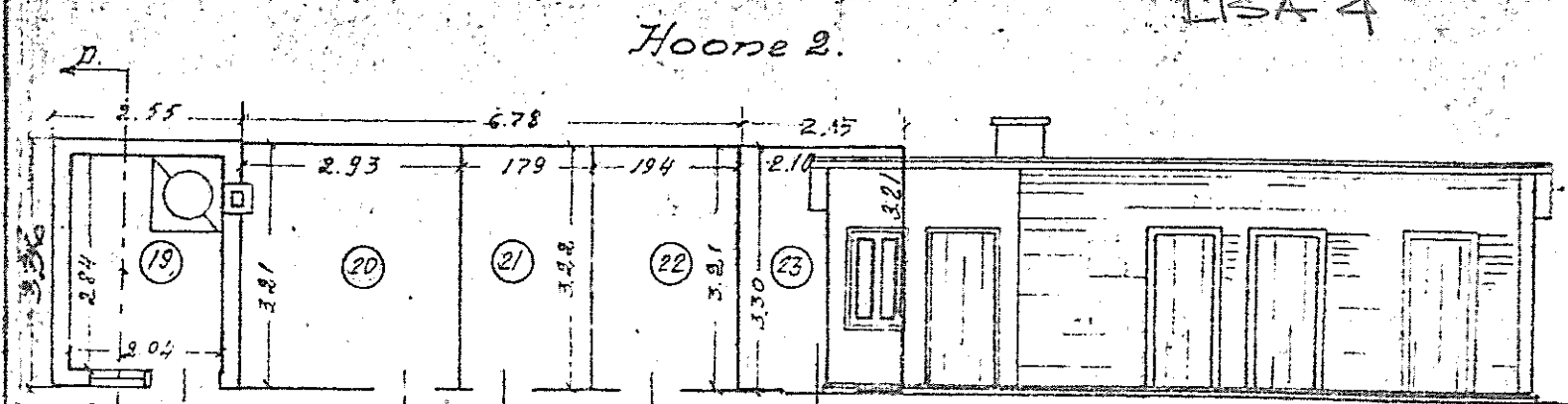
Vaade Hõimu lõnavalt.

Vaade 21. juuni lõnavalt.

Lõige AB.

Lõige CD

HOONE NR. 2		Lõige CD		HOONE NR. 2 KOKKU	
19	PEESUKOOL	2.62 x 2.04			
20	KUUP	2.93 x 3.21 - 0.14 x 0.42			
21	KUUP	1.73 x 3.22			
22	KUUP	1.94 x 3.21			
23	KUUP	2.10 x 3.21			
				33.8	33.8

Ruumide eksplikatsioon.

Nr.	Ruumi nimetus	Pinnala korraldusala.	Põranda pinnala			
			Gla. mis.	Mille. mis.	Kogu. mis.	Teenen. mis.
1	SAIA	0.98 x 1.04			0.2	0.2
11	TREPIKOD	2.48 x 5.52 - 0.82 x 1.43			12.5	12.5
12	KÄIMIK	0.70 x 0.78			0.6	0.6
13	PENIPIIK	0.73 x 0.57			0.5	0.5
14	KOOK-TUBA	3.76 x 5.75 - (2.48 x 1.07) - (0.39 x 0.32) - (0.22 x 1.02) - (1.36 x 0.44)	20.2	20.2	20.2	20.2
6	PENIPIIK	2.02 x 2.75	19.5	19.5	19.5	19.5
7	ALUKUBU	5.98 x 2.35 - (0.12 x 0.90) + 2.53 x 2.42	13.5	13.5	13.5	13.5
8	ALUKUBU	2.53 x 2.42	6	6	6	6
9	ALUKUBU	(3.51 - 2.48 + 1.27) x 2.45	7.9	7.9	7.9	7.9
10	ALUKUBU	3.71 x 5.11 - (0.65 x 0.65) - (0.95 x 0.25) - (0.08 x 0.96)	17.8	17.8	17.8	17.8
11	ALUKUBU	2.46 x 3.01 - (0.26 x 0.40) - (0.65 x 1.00) - (0.16 x 0.50) - (0.22 x 0.20)	6.5	6.5	6.5	6.5
Kokku			57.5	57.5	57.5	57.5
15	ALUKUBU	3.32 x 5.13 + (0.24 x 1.94) - (0.25 x 0.25 x 3.14) - (0.06 x 0.86)	16.6	16.6	16.6	16.6
16	ESIK	3.06 x 1.24	3.8	3.8	3.8	3.8
17	KÄIMIK	1.16 x 0.94	1.1	1.1	1.1	1.1
18	TREPIKOD	2.48 x 3.98 - 1.35 x 1.55	7.6	7.6	7.6	7.6
Kokku			24.6	24.6	24.6	24.6
Kokku			82.1	82.1	82.1	82.1
Kokku			82.1	82.1	82.1	82.1

Hoone nr. 2 kogu pindala: 82.1 m²

SNIPi TÄRGI ARVESTUSLIK ELAMISPIND: 83.5 m²

Kontrollitud: